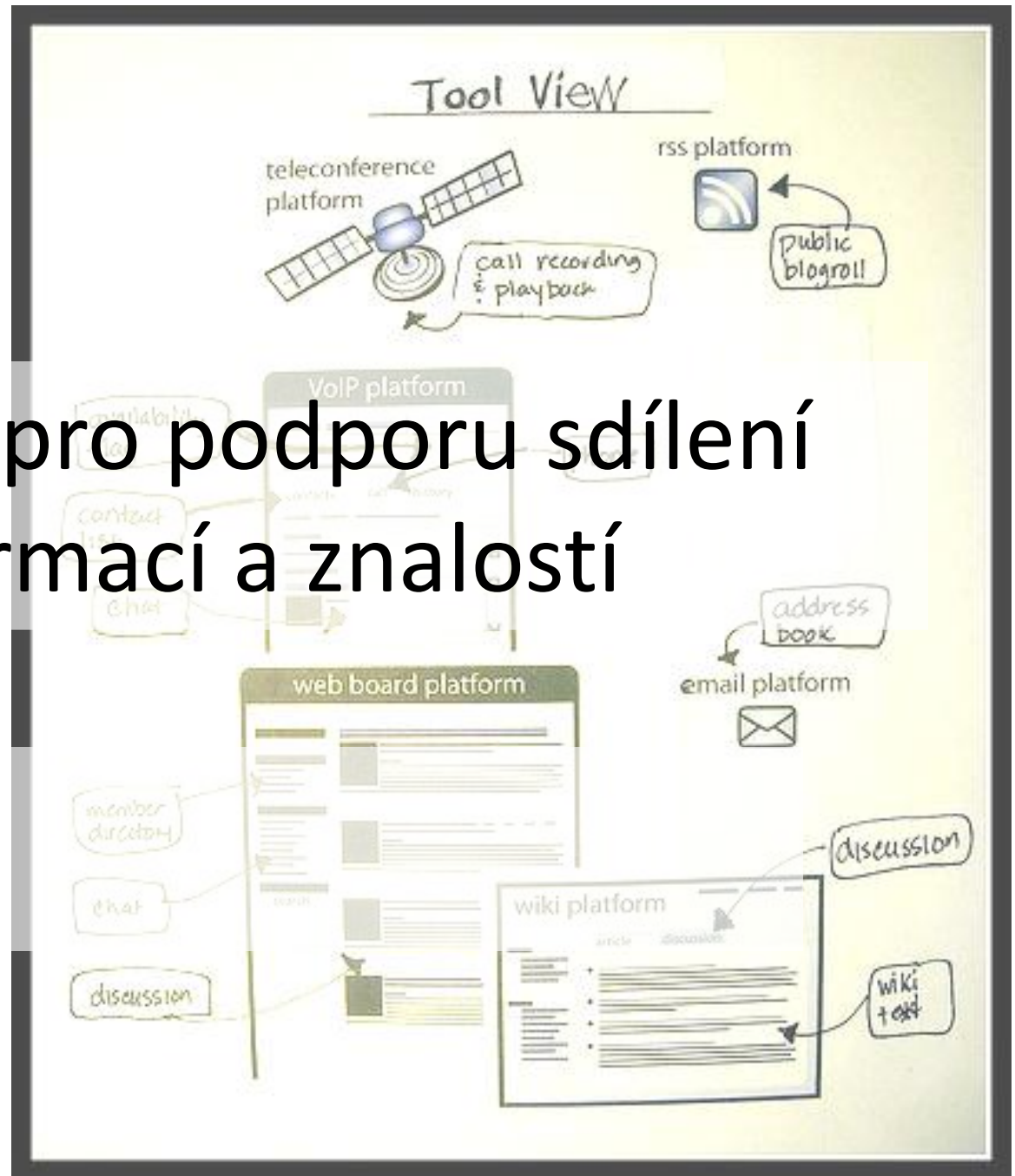

Nástroje pro podporu sdílení informací a znalostí

ZIM 2012

Znalosti a nástroje

- Rekapitulace: znalost je
 - to co mají lidé „v sobě“ a co jim dovoluje dělat dobře konkrétní činnost
 - obtížné předávat
- Nástroje mohou podpořit
 - ukládání informací, předávání informací
 - hledání informací
 - komunikaci mezi lidmi
- ... mohou podpořit znalosti?

Trh znalostí – místo pro nástroje

KATEGORIE A PŘÍKLADY NÁSTROJŮ

Osobní nástroje

- Cíl: Pro „moji vlastní“ potřebu zapamatovat, ...
- **Komunikační**
 - Email (+ web access) a Gmail, mailing listy (Google groups)
 - instant messaging (jabber, ICQ, ...), SMS
 - microblogging (Twitter), RSS
 - telefon a VoIP, Skype (hlas, zprávy)
- **Dokumentační**
 - scanner, OCR, fotomobil
 - Office, blogy, wiki, mind mapping, desktop+online search
 - Média (Flickr, Picassa web, YouTube)
 - Sdílené záložky (delicious, diigo) a poznámky (Evernote, OneNote)

Možné členění nástrojů pro ZM

- Jaké typy konverzí znalostí mají podpořit
 - Tacitní => socializace => komunikace a sdílení
 - Explicitní => ostatní SECI => info a content mgt
- Velikost skupiny
 - Osobní (-> „habitat“)
 - Skupinové
 - Korporátní („enterprise“)
- Hranice velmi neostré

Email

- Standardní email
 - Primárně „krátké“ asynchronní zprávy
 - Problém: zneužívání a nadužívání
 - Etiketa (subject, reply/all); filtrování, složky; pokročilé funkce MUA; integrace (kalendář, adr)
- Mailing listy
 - Hromadná asynchronní komunikace
 - Archivace a webový přístup, moderování, digest
- Vědět, kdy použít jiné (lepší) nástroje

WikiWiki

- „Návrat ke kořenům webu“
 - Jednoduchost
 - Read-write
 - Hypertext
- Velmi kolaborativní a různorodé
- Málo strukturovaný obsah => editorství

StudentWiki @KIV

Main

Wiki Wiki

- Při hromadné editaci [WikiWiki](#) je nutné použít [peška](#)
- [Software](#), potažmo [web?](#), umožňující uživatelům rychle přidávat a upravovat informace a zároveň provázat jednotlivé stránky souvisejícími odkazy.
- Používá se [camelcase\[2\]](#)
- Pro tvorbu nové stránky se využívá jednoduchých značkovacích jazyků závislých na konkrétním wiki systému.
- Slovo wiki pochází z havajštiny a znamená "rychle". [\[1\]](#)
- Původně jej založil [W.Cunningham](#) v roce 1995 pro [design patterns projekt](#) jako [CamelCase](#)
- Původní popis wiki podle W.Cunninghama zněl: "Nejjednodušší on-line databáze, která by mohly fungovat."
- Wiki software vznikl v komunitě [návrhových vzorů](#) jako způsob psaní a diskuse o pattern language.
- Wiki (['wi:.ki:] <wee-kee> nebo ['wɪ:.ki:] <wick-ey>) je typ webu, na kterém mohou uživatelé obsah měnit, přidávat, odstraňovat nebo jinak upravovat rychle a snadno.
- [WikiWiki](#) jsou také [brýle pilotky](#)
- Existence wiki přispívá k posilování aktivního zapojení lidí do učení. Každý se může stát přímým podílníkem na tvorbě výukového obsahu. Ze studujících se tak velice rychle stávají učitelé.
- varujeme studenty před prohozením slabiky, čímž dostaneme úplně jiný význam, více viz [Kiwi Wiki](#)
- Jak [nevytvářet stránky](#)
- Wiki ukládá historie záznamu. Pokud uděláte chybu, nebojte se. Wiki vám ukládá staré kopie vašich stránek a umožní se vám k nim vrátit.
- Původně se termín wiki používal zcela opačně. Wiki bylo označení typu softwaru a weby postavené na wiki byly označovány jako wiki-weby. Postupně došlo k přenesení významu slova wiki na výsledný web a pro použitou platformu byl zaveden termín wiki-software.
- Některé open source wiki engines, které můžete využít [MediaWiki](#), [Tiki Wiki](#), [DokuWiki](#), popř. srovnání [většiny známých](#)
- Přehled Top Ten Wiki [Engines](#)

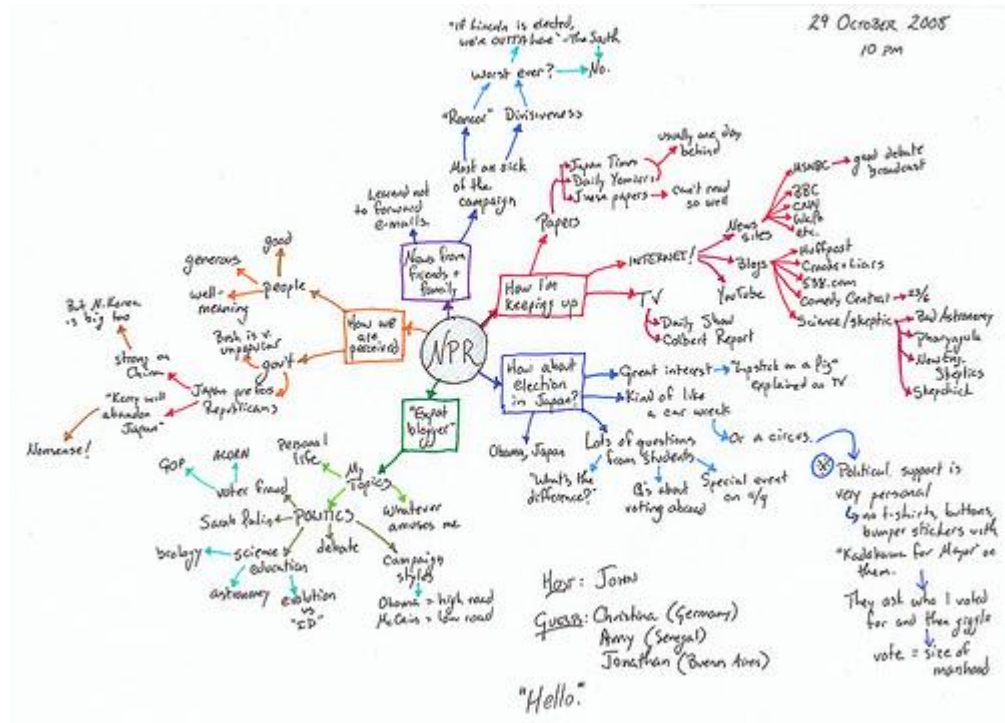
Hezká je historie použití tohoto sousloví pro [WikiWiki](#) weby, popsána na [wikipedii\[3\]](#).

Kolaborativní správa dokumentů

- Online office
 - Google docs, Zoho
 - Režim oprav (autoři, historie), on-line chat, porovnávání a slučování, konverze formátů
- Přenos a sdílení dokumentů
 - uschovna.cz apod.; Dropbox
 - Přístupová práva, inovativní užití (offline wiki, db), integrace

Mind mapping

- Záznam konceptů a jejich souvislostí
 - Brainstorming
 - Struktura obsahu

Záložkové a doporučovací systémy

- Ukládání info
 - Záložky (diigo, del.icio.us, stumbleupon)
 - Vyhledávání v blogosféře (digg, technorati)
 - Štítkování a hodnocení, vazby na související (lidi, témata), náhodné tipy; sociální rozměr informace
- Znalostní báze
 - Dotazovací systémy (stackoverflow.com)
 - Doménově orientované portály (InfoQ)
 - Nacházení nejrelevantnějších informací procházením (struktura, štítky) nebo komunitním hodnocením

Prezentační a výukové nástroje

- Klasické prezentace
 - PowerPoint, Google Docs
- Online a kolaborativní
 - Prezi.com, slideshare.net
 - Společné vytváření obsahu, kolaborativní klasifikace a obohacování (komentáře), reuse
- Screencasty a video návody
 - Adobe Captivate, Techsmith Camtasia
 - Zachycení sekvence (scénář), editace, textové doplňky, časování
- Další extenze: e-Learning a LMS

Komunity a sítě (Social Networking)

- Obecné
 - Obecné (Facebook)
 - Profesní (Linked.in)

Rychlá komunikace a info

- Instant messaging
 - ICQ, jabber (XMPP), Skype; IRC
 - Integrované (google, facebook, IDE)
 - Textové komunikace v reálném čase, přenos souborů, skupinový chat; presence; obvykle bez archivace
- Status updates aka Microblogging
 - Klasické (Twitter, identi.ca / status.net)
 - Širší (tumblr.com)
 - Followers, Aktuální dění – kolegové, oborové a obecné novinky

Enterprise (korporátní) nástroje

- **Mnoho z předchozího**
 - wiki, blogy, fóra, email (on steroids)
- **Dále často používané**
 - kalendáře, adresáře, úkolovníky
 - telekonference (NetMeeting, Vyew) se sdílenou plochou
 - DMS a CMS (Alfresco, Documentum, KnowledgeTree)
 - portály (IBM WebSphere, Microsoft Sharepoint)
- **Integrované nástroje**
 - Komplexní, spolupráce a sdílení, autorizace, škálování
 - IBM Lotus Notes -> Connections, Oracle Beehive

IBM Lotus Notes

- Dokumentová databáze -> nástroj spolupráce

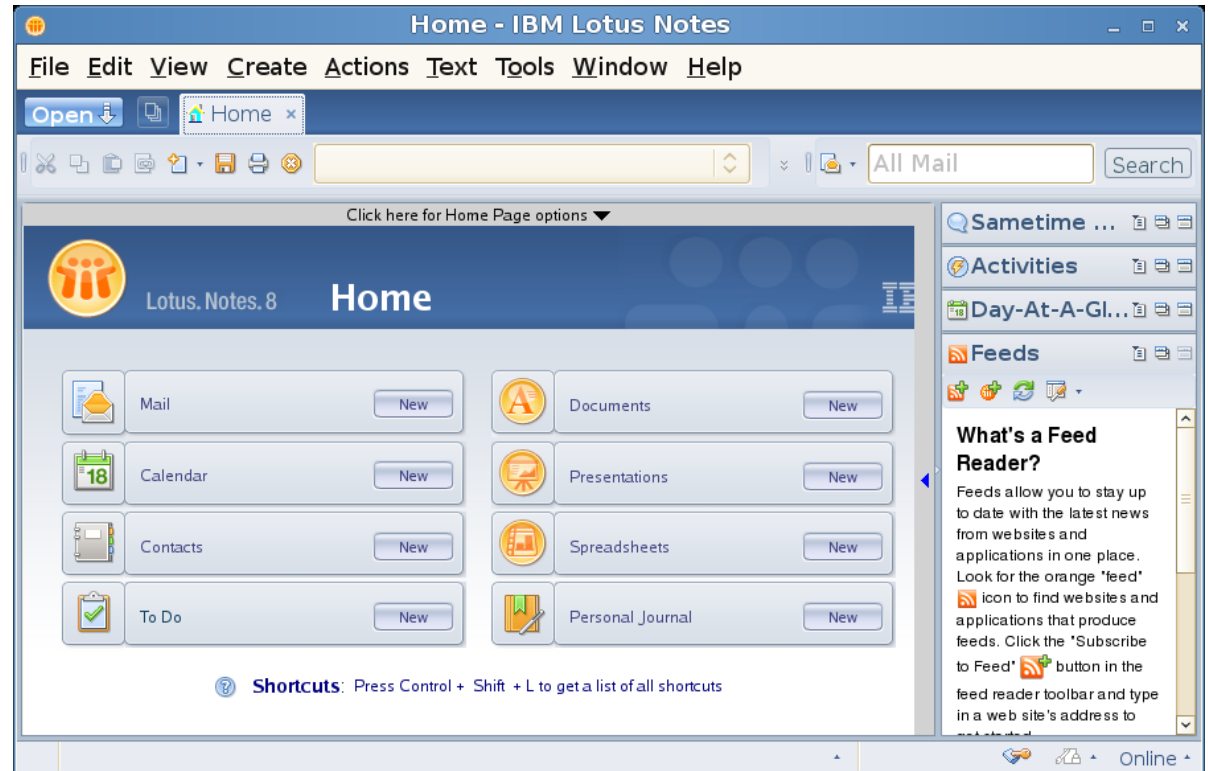
Featured capabilities

 Advanced email, calendaring and contact management
Designed for the business user.
→ [View screenshots and learn more](#)

 Integrated collaboration tools
Instant messaging, office documents, and teamspaces.
→ [View screenshots and learn more](#)

 Mashable applications
Rapidly assemble and deploy composite applications to support business agility.
→ [Learn more](#)

 Mobile and offline access
Productivity away from the office and on the road.
→ [Learn more](#)

Home - IBM Lotus Notes

File Edit View Create Actions Text Tools Window Help

Open Home x

Click here for Home Page options

Lotus Notes 8 Home

Mail Documents

Calendar Presentations

Contacts Spreadsheets

To Do Personal Journal

Shortcuts: Press Control + Shift + L to get a list of all shortcuts

Sametime ...

Activities

Day-At-A-Gl...

Feeds

What's a Feed Reader?

Feeds allow you to stay up to date with the latest news from websites and applications in one place. Look for the orange "feed" icon to find websites and applications that produce feeds. Click the "Subscribe to Feed" button in the feed reader toolbar and type in a web site's address to

Online

<http://www-01.ibm.com/software/lotus/products/notes/>

VYUŽITÍ NÁSTROJŮ

Módy přístupu

- **Online** vs offline
 - kdy lidé nástroje používají
 - jaké nástroje jsou k dispozici (např. office)
- **Desktop** vs notebook vs **mobilní** zařízení
 - kde lidé nástroje používají
 - zachycení informace -> zpracování
 - komunikace
 - práce na cestách
- Viz Teachable Moment, In-the-flow aktivity

Podpora SECI aktivit (1)

- **Socializace:** osobní setkání, diskuse
 - on-line meeting – video konference, chat, IM
 - groupware, virtuální prostory
 - vyhledávání expertů – LinkedIn, stackexchange
- **Externalizace:** via odpovídání na otázky
 - fóra, FAQ systémy – stackexchange
 - brainstorming aplikace, např. myšlenkové mapy

Podpora SECI aktivit (2)

- **Kombinace:** klasifikace a zpracování dokumentů
 - anotování, revize, diskuse – online office
 - klasifikace, sumarizace dokumentů – digitální knihovny, štítkování
 - získávání relevantních informací – vyhledávače, intranety a portály
 - autoring multimediálního obsahu

Podpora SECI aktivit (3)

- **Internalizace:** studium -- usnadnění porozumění je „a challenge of particular importance“ [Marwick]
 - vyhledání informací – klasifikace, sumarizace, ...
 - e-learning nástroje – spojení příjmu informací a ověření znalostí
 - vizualizace kolekcí obsahu

JAK NÁSTROJE ZAVÁDĚT?

Technology steward

- “Technology stewards are people with enough experience of the workings of a community to understand its technology needs, and enough experience with technology to take leadership in addressing those needs.
- Stewardship typically includes selecting and configuring technology, as well as supporting its use in the practice of the community.”

Návrh konfigurace nástrojů pro znalostní komunitu

1. Pochopit komunitu

- analyzovat hlavní charakteristiky, směry činnosti
- inventář používaných technologií -> nesoulady

2. Poskytnout technologickou konfiguraci

- jaké jsou zdroje a omezení?
- jak získat potřebné nástroje?
- návrh technologické konfigurace (vč. plánu změn)

3. Mentorování jak nástroje používat

- pro běžné (denní) aktivity komunity
- postmortem analýza při ukončení činnosti

Souhrn: Místo pro IS/IT podporu v ZIM

- Zvládání explicitních znalostí (kodifikační strategie)
 - podpora pro ukládání a vyhledávání informací
 - správa dokumentů, knihovny („enterprise“)
 - systémy pro výměnu a komunikaci
- Znalostní komunity
 - nutná podpora komunikace a sdílení
 - lepší neformální a osobní systémy
- Tržiště znalostí
 - podpora „inzerce“ prodávajících, kupujících
 - systémy pro vyhledávání, kontakt, komunikaci